

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Rotel 1401

DOM
1999-04-14
meddelad i
Stockholm

Mål nr B 262-98

PARTER (antal tilltalade: 1)
Referensnummer: 14419846

Åklagare
kammaråklagaren Anne-Marie Bergström
Åklagarmyndigheten i Stockholm

Tilltalad
Knut BÖRJE Henry Ramsbro, 380812-3933
Tranebergsvägen 112
167 44 BROMMA

Offentlig försvarare:
advokaten Percy Bratt
Narvavägen 32
115 22 STOCKHOLM

DOMSLUT

BEGÅNGNA BROTT
Brott mot datalagen

LAGRUM
20 § 1 st 1 p och 3 p datalagen
(1973:289)

PÅFÖLJD M M
Dagsböter femtio (50) å tvåhundrafemtio (250) kr

SÄRSKILD RÄTTSVERKAN M M
Den tilltalade åläggs att betala en avgift på trehundra (300) kr
enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond

BESLUT I ÖVRIGA FRÅGOR
1. Percy Bratt tillerkänns ersättning av allmänna medel med
fyrtiotusenfyrtioåtta (40 048) kr
2. Av kostnaderna för försvaret skall Börja Ramsbro betala tillbaka
femtusen (5 000) kr till staten

DOMSKÄL

Ramsbro har förnekat brott.

Tingsrätten utgår från att Internet är så allmänt bekant att någon närmare presentation av företeelsen inte behövs här i domen.

Åklagaren har gett en allmän bakgrund till åtalet enligt följande. Ramsbro var under flera år ägare till ett stort företag. I början av 1990-talet lämnade han verksamheten. Han ansåg att andra intressenter hade manövrerat ut honom på ett otillbörligt sätt. Det hela mynnade ut i flera civilprocesser. Under 1996 inrättade Ramsbro en webbplats på Internet med Stiftelsen Mot Nordbanken som avsändare. Webbplatsen innehöll uppgifter om ett flertal personer, bl.a. Håkan Nordquist. Uppgifterna var sammanställda på ett sådant sätt att det innebar att Ramsbro inrättade och förde ett personregister enligt 1 § datalagen. Personregistret innehöll sådana uppgifter att det enligt 2 § andra stycket första och andra punkten datalagen inte fick inrättas utan tillstånd av Datainspektionen. Det rörde sig om uppgifter om att någon misstänks för brott (se 4 § första stycket datalagen) och personuppgifter som utgör omdöme eller annan värderande upplysning om de registrerade (se 6 § andra stycket datalagen). I och med att uppgifterna lades ut på Internet har de lämnats ut till utlandet. Ramsbro hade inte tillstånd att föra eller inrätta registret och hade inte heller medgivande enligt 11 § datalagen att lämna ut personuppgifter till utlandet. Med hänsyn till att det rörde sig om uppgifter som innebär otillbörligt intrång i personlig integritet, skulle han inte heller ha fått sådant tillstånd respektive medgivande, om han ansökt om det. I september 1997 anmälde Nordquist till polisen att webbplatsen innehöll personuppgifter som innebar att det rörde sig om ett tillståndspliktigt personregister. Frågan behandlades också av Datainspektionen, som i ett beslut den 20 oktober 1997 gjorde bedömningen att det rörde sig om ett tillståndspliktigt register och lämnade över handlingarna i ärendet till åklagarmyndigheten (aktbil. 18 s. 5 f). I en bilaga till beslutet finns en utskrift av sidor från webbplatsen (aktbil. 21; s. 2-15 i aktbil 21 är likalydande med s. 17-30 i aktbil. 18). Under den förundersökning som följde inhämtades tre yttranden från Datainspektionen (aktbil. 18 s. 7 f och s. 9 f samt aktbil. 20 s. 2 f). I yttrandena

kommer inspektionen fram till att uppgifter om personer hade lagts ut på webbplatsen på ett sådant sätt att det är att betrakta som personregister i datalagens mening.

Justitiekanslern säger i ett yttrande till åklagarmyndigheten (aktbil. 18 s. 15 f) att det i detta fall inte tycks röra sig om någon sådan användning av datormediet som skulle göra yttrandefrihetslagens regler tillämpliga.

Ramsbro har, genom sin försvarare, angett grunderna för sin inställning enligt följande. Det är riktigt att han utan tillstånd av Datainspektionen har lagt ut uppgifter om olika personer på en av honom disponerad webbplats på Internet under den tid som anges i åtalet och att han inte hade inhämtat Datainspektionens medgivande till utlandsutlämnande. Det är också riktigt att en del uppgifter innebär att någon misstänks för brott eller utgör omdöme och värderande upplysning om personer. Men den sammanställning av uppgifter som har gjorts är inte ett personregister. Eftersom uppgifterna inte ingår i ett personregister, krävs det inte heller medgivande från Datainspektionen för att göra dem tillgängliga i utlandet. Med utlandet skall enligt 11 § första stycket datalagen förstås stater som inte har anslutit sig till Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter. Även om det skulle röra sig om uppgifter i ett personregister, har det inte, som det förutsätts i 11 § första stycket andra meningen datalagen, funnits anledning att anta att uppgifterna skulle användas för automatisk databehandling i utlandet. Man skall vid tolkningen av de av åklagaren åberopade bestämmelserna i datalagen beakta de grundläggande regler om yttrandefrihet som följer av 2 kap. 1 § första stycket 1, 12 §, 13 § och 23 § regeringsformen samt artikel 10 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). Om tingsrätten ändå skulle finna att Ramsbro brutit mot någon straffbestämmelse i datalagen, står den straffbestämmelsen i strid med de nyss nämnda grundläggande reglerna om yttrandefrihet och skall därför, efter vad som framgår av 11 kap. 14 § regeringsformen, inte tillämpas i målet. Skulle tingsrätten trots det som nu sagts finna att Ramsbros handlande är straffbart enligt datalagen, skall han ändå inte fällas till ansvar för brott, eftersom datalagen har ersatts av personuppgiftslagen utan motsvarande straffbestämmelser. Enligt 5 § lagen om införande av brottsbalken skall nämligen, om annan lag gäller när dom meddelas än som

gällde när gärningen företogs, den nya lagen tillämpas i fall då den leder från frihet från straff eller till lindrigare straff. Personuppgiftslagen trädde i kraft den 24 oktober 1998, då datalagen upphörde att gälla. En bestämmelse i personuppgiftslagens övergångsbestämmelser, att man i fråga om behandling av personuppgifter som påbörjats före ikraftträdandet skall tillämpa den äldre lagen i stället för den nya till och med den 30 september 2001, innebär inte att man i brottmålet skall tillämpa äldre rätt.

Personuppgiftslagens allmänna förbud mot behandling av personuppgifter i 49 § första stycket täcker inte behandling av uppgifter av den karaktär som det nu är fråga om. Det finns inte heller något krav på tillstånd från Datainspektionen för sådan behandling. Av dessa skäl kan Ramsbro inte fällas till ansvar för att han inte har sökt tillstånd till sitt förfarande med webbplatsen. När det gäller den del åtalet som avser utlandutlämnande, finns det visserligen ett förbud mot utlämnande till tredje land i 33 § personuppgiftslagen. Med tredje land skall, enligt 3 § och 34 § andra stycket personuppgiftslagen, i sammanhanget förstås en stat som inte ingår i EU eller är ansluten till EES och inte heller har anslutit sig till Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter. Men Ramsbros åtgärd att lägga ut uppgifter på Internet har skett uteslutande för journalistiska ändamål, och då skall, enligt 7 § andra stycket personuppgiftslagen, förbudet mot utlämnande till tredje land inte tillämpas. Vad som tidigare sagts om betydelsen av grundläggande regler om yttrandefrihet gäller även vid tillämpning av bestämmelserna i personuppgiftslagen.

Åklagaren har instämt i Ramsbros bedömning att den straffbestämmelse i datalagen som ligger till grund för första stycket av åklagarens gärningsbeskrivning inte har någon motsvarighet i personuppgiftslagen.

På åklagarens begäran har vittnesförhör ägt rum med datarådet Agneta Runmarker vid Datainspektionen. Båda parter har åberopat skriftlig bevisning.

Parterna är eniga om webbplatsens utformning och innehåll. Utskrifter av webbplatsens sidor ingår också i utredningen (aktbil 18 s. 17-30 och aktbil 21). Tingsrätten antecknar följande uppgifter (sidhänvisningar avser aktbil.18, om inte annat anges). På en av

webbplatsens sidor, med rubriken "Välkommen!" (s. 17), anges att Stiftelsen Mot Nordbanken (SMN) är forum för bankers, finansbolags och enskilda kapitalisters skadegörelser före, under och efter bankkrisen - miljardrullningar som med sina brottsliga inslag ännu inte har nått kulmen. Där står också att SMN genom Internet skall förmedla kunskap, erfarenheter och råd för att förhindra en upprepning av denna genom tiderna största samhällsskandal i sitt slag, allt för att folk i fortsättningen skall kunna skydda sig mot de skrupelfria banker och samvetslösa nätverkskapitalister som har satt i system att roffa åt sig ytterligare makt och medel på entreprenörers, uppfinnares och samhällets bekostnad. En annan webbsida, med rubriken "SMN för rättvisa" (s.18), innehåller argumentation riktad mot bl.a. banker och myndigheter. På webbsidan sägs att SMN har tagit Internet i sin tjänst för att få en ändring till stånd och med exempel från verkligheten redovisar hur ärliga medborgare behandlas av politiker, banker, nätverkskapitalister och domstolar. Webbsidan innehåller också en lista med länkar till rubriker till andra webbsidor, t.ex. "Skampåle". Den listan återkommer på andra webbsidor (se t.ex. s. 20 och 30). På en webbsida med rubriken "Styrelsen" (s. 19) finns uppgift om Ramsbro och två andra personer, och på en anslutande sida med rubriken "Styrelsemedlemmars bakgrund" (s. 19) finns uppgifter om utbildning och yrkeserfarenhet när det gäller Ramsbro och en av de andra. Det står också (s.20) att, om du har synpunkter på stiftelsens verksamhet, styrelsen är tacksam för eventuella förslag via e-mail. Vidare finns en uppmaning att använda rutan "Kommentar" för din text och att sända ditt e-mail via ett visst kommando. Vid rutan "Kommentarer" står det att du där skriver tankar, frågor eller svar. En webbsida med rubriken "Fallet Börje Ramsbro och System 3R International AB" (s. 21 ff) är uppdelad i 17 avsnitt med särskilda rubriker. Under rubriken "9. Styrelsen och VD, System 3R International AB" (s. 22) finns ett fotografi på sex personer och uppgift om vilka de är. På samma sätt finns under rubriken "12. Styrelsen och VD, Företagskapital AB" (s. 22 f) fotografier på sju personer med uppgift om deras identitet. Under rubriken "13. Industrifonden" (s. 24) finns ett pressmeddelande från Näringsdepartementet med uppgift om namn och titel på tio personer som utsetts till ledamöter i Stiftelsen Industrifonden. På en webbsida med rubriken "Senaste nytt i tvisten mellan Sparbanken Sverige AB och Börje Ramsbro" (s. 25) finns uppgift om elva personer som Sparbanken åberopat som vittnen.

En sida på webbplatsen har rubriken "Internet som elektronisk skampåle" (s. 26). Där finns bl.a. följande text: "Vårt rättssystem är under nedmontering för att skära kostnader och de ekonomiska brottslingarna jublar. Nu kan de få än längre försprång då poliser, åklagare och domstolar inte hänger med i svängarna. Medan anmälningarna och utredningarna läggs på hög hinner skurkarna och andra lagbrottslingar smörja kråset och lämna landet eller skicka stöldgodset utomlands utom räckhåll för det svenska systemet." -- "De liberala och ofta tandlösa lagarna i Sveriges Rikes Lag har blivit ett redskap för den Rike med kapital som lockar de mindre nogräknade advokaterna, vilka mer ser till plånboken än lagboken." --- "Låt Internet bli det nya instrumentet som sätter 'bojor' på motborgarna genom att använda det som en elektronisk skampåle. I demokratiens och rättvisans tecken kan det inte vara förbjudet för de som blivit offer för den ekonomiska brottsligheten att redovisa sina stories. De ekonomiska brottslingarna är ljusskygga och flyr snabbt landet eller upphör med sina oegentligheter om de riskerar att bli noterade vid skampålen." --- "Det gäller inte bara utpräglade ekonomiska brottslingar som kan jagas på Internet, varför inte sätta strålkastarna på de bankdirektörer, företagsledare och tjänstemänn som slarvat bort 100-tals miljarder kronor och fortsätter att sko sig på samhälle och företag. Vilka straff har utdömts till de som spelade bort miljarderna?"

En webbsida med rubriken "Vid skampålen" (s. 27-30) inleds med följande text: "Namnen vid skampålen finns återgivna i artiklar och representerar medborgare som i sin yrkesroll gjort sig förtjänta av extra uppmärksamhet, se vidare SMN Internet som elektronisk 'skampåle'" --- "Medborgare som icke känner sig förtjänta av uppmärksamhet kan självfallet framföra sin mening via Klotterplank tillägnat bankdirektörerna." - Den största delen av webbsidan "Vid skampålen" består av en alfabetisk förteckning över 71 personer. Det har vid varje namn angetts arbets- eller uppdragsgivare och/eller befattning. Vid varje namn finns också en eller flera siffror. Varje siffra utgör en länk till rubriken till en artikel där personen omnämns. Genom att klicka på siffran fick man fram rubriken i fråga. Om man sedan skrev in personens namn i en ruta, fick man genom en sökfunktion fram de ställen i artikeln där personen omnämns. Sökningen efter namnet gjordes då i hela artikeln och begränsades inte av att det förekom underrubriker i denna.

På olika webbsidor (aktbil 21 s. 28-33) finns uppgifter om en namngiven person vilka innebär att denne bl.a. ingått ett avtal som avslöjade ytterst grova brott mot bank- och avtalslagar, tillsammans med andra plundrat och slaktat Ramsbros företagsgrupp, i samverkan med andra satt ihop ett avtal som Ramsbro tvingades underteckna under hot av konkurs, varit inblandad i skenaffärer i syfte att göra en skattebluff, utställt luftfakturor på cirka 400.000 kr, förskingrat Ramsbros tillgångar samt bestulit Ramsbro på hans livsverk. På webbplatsen lämnas också ofördelaktiga uppgifter om vissa andra personer (aktbil. 21 s. 17, 33 och 40 f). En webbsida som har rubriken "Who owns the company, patents and trademarks?" är avfattad på engelska (aktbil. 20 s. 24 ff).

Ramsbro har, genom sin försvarare, till utveckling av sin talan anfört bl.a. följande. Det som lagts ut på webbplatsen måste bedömas i sitt rätta sammanhang. Man måste beakta förfarandets syfte och inriktning, nämligen att informera, debattera, polemisera och inbjuda till debatt. Informationsbehandling och åsiktsyttring är skilda företeelser. Internet är ett massmedium och innebär inte behandling av uppgifter i informationsteknisk mening. Integritetsskyddet i datalagen tar sikte på stora datasammanställningar. Det skall vara fråga om avancerad bearbetning med strukturering av uppgifter enligt olika relevanta sökkriterier. Vid tiden för lagens tillkomst fanns inte Internet. Att betrakta den nu aktuella webbplatsen som ett dataregister överensstämmer inte heller med normalt språkbruk. Webbplatsen erbjuder replikrätt, som också har utnyttjats av Nordbankens informationschef. Det har vid den prövning enligt dataskyddsregler som skall göras i målet ingen betydelse, om de uppgifter som har lagts ut på Internet är sanna, skäligen grundade eller kränkande. Presentationen av SMN:s styrelse på webbplatsen innebär bara en upplysning att personerna sitter i styrelsen. Uppgifter om styrelsemedlemmar i företag har hämtats direkt ur företagets årsredovisning. Pressmeddelandet från näringsdepartementet har överförts oförändrat till webbplatsen. I sammanhanget bör beaktas att Sveriges riksdag på sin webbplats har lagt ut uppgifter om personer på ett sätt som enligt vittnet Agneta Runmarker kan anses innefatta informationsbehandling (se aktbil. 39). När det gäller utlandsutlämnande, gäller kravet på medgivande bara om man i det enskilda fallet kan påvisa en risk för missbruk. Det har inte framkommit några omständigheter som visar att uppgifter i de i huvudsak svenska texter som det nu rör sig om skulle behandlas i någon

stat som inte hade tillträtt den aktuella konventionen. Personuppgiftslagens undantag för journalistiska ändamål skall ges en extensiv tolkning. I preambeln till det direktiv från Europaparlamentet och rådet som ligger till grund för lagen hänvisas, när det gäller journalistiska ändamål, till den rätt att ta emot och lämna upplysningar som särskilt fastslås i artikel 10 i Europakonventionen (punkt 37; jfr artikel 9 i direktivet). I en förklaring av kommissionen sägs att man vid en intresseavvägning mellan rätten till privatlivet och yttrandefriheten skall beakta möjligheten till rättslig prövning eller rätten till replik. Den möjlighet till lagstadgade inskränkningar i yttrandefriheten som artikel 10 i Europakonventionen ger till skydd för annans goda namn och rykte har i svensk lagstiftning tagits till vara vid utformning av regler om ärekränkning och skall inte inverka på bedömningen av bestämmelserna i datalagen eller personuppgiftslagen. Det skulle inte vara förenligt med förbudet mot diskriminering i artikel 14 i Europakonventionen att ge journalister ett större mått av yttrandefrihet på Internet än andra användare. Uppenbarhetskriteriet i 11 kap. 14 § regeringsformen måste ges reducerad effekt vid internationella åtaganden.

Ramsbro har själv lämnat bl.a. följande uppgifter: I september 1993 tog ett antal personer, däribland Håkan Nordquist, över hans företag System 3R International AB bakom ryggen på honom. Med anledning av det inledde han i början av 1995 två processer vid domstol, dels mot Håkan Nordquist beträffande bättre rätt till patent och varumärken och dels mot Sparbanken. Han kom vid årsskiftet 1996/97 i kontakt med Ingvar Axelsson och Mats Lönnerblad, som tillsammans drev Föreningen mot Nordbanken. Alla tre hade drabbats av finanskrisen och hade insett att de enskilt hade svårt att hävda sin rätt och försvara sig gentemot bankerna. De ombildade föreningen till en stiftelse, Stiftelsen mot Nordbanken (SMN), med syfte att informera andra om vad de varit med om. Enligt stiftelsens stadgar skall den arbeta efter principerna i yttrandefrihetsgrundlagen. Ramsbro föreslog att de skulle använda Internet för att hålla kostnaden för spridandet av informationen nere. Han lade upp webbplatsen i samband med att stiftelsen bildades och har sedan dess varit ansvarig för den. Syftet med SMN:s webbplats är att informera, debattera och i viss mån provocera. Det material som finns på webbplatsen har lagts ut enbart för detta syfte. Materialet är delvis hämtat från officiella källor. Så är till exempel förteckningarna över

styrelserna i Företagskapital AB och System 3R International AB hämtade från respektive bolags årsredovisning. Förteckningen över medlemmarna i Industrifondens styrelse är hämtad från Internet. En del av materialet på webbplatsen utgörs av artiklar skrivna av Mats Lönnerblad. Materialet rör till stor del Ramsbros eget fall. Allt material på webbplatsen syftar till att ge exempel på verkliga fall där personer har blivit lurade av banker. Allmänna synpunkter på bankernas agerande ger inte samma effekt. De historier som berättas på webbplatsen är hämtade från verkligheten och är sanna. Att webbplatsen har en aggressiv ton beror på att vad folk har varit med om till följd av bankkrisen är hemskt. Informationen på webbplatsen har fyllts på efter hand, även om det inte har lagts in så mycket nytt material på sista tiden. SMN har fått stor respons på webbplatsen. Som en följd av det skapades "klotterplanket", där missnöjda bankkunder kunde få sina klagomål utlagda. Sven Gustafsson, informationschef på Nordbanken, har på "klotterplanket" svarat på klagomålen. Styrelsen för SMN har inte lagt ut något eget material på "klotterplanket", utan information från styrelsen har lagts ut på en särskild sida. Ramsbo ansåg att "skampålen" var ett passande namn eftersom de personer som finns med på listan skall skämmas för vad de har gjort. De nummer som anges efter varje person som finns med på "skampålen" är en länk till rubriken till de olika artiklar där personen omnämns. Det finns ingen koppling mellan numret och något visst stycke i den aktuella artikeln, utan när man har länkat sig fram till artikeln måste man söka igen genom att skriva namnet på den aktuella personen för att hitta var i artikeln namnet finns omnämnt. Han betraktar sökmöjligheten som en service till dem som omnämns på webbplatsen. Den möjliggör för dem att ta reda på vad som där sägs om dem. Dessutom har de möjlighet att på webbplatsen bemöta kritiken. Han har inte varit i kontakt med Datainspektionen med anledning av webbplatsen, annat än när den hörde av sig efter anmälan mot honom. Att han inte tog kontakt med Datainspektionen innan webbplatsen inrättades berodde på att han inte ansåg att den var ett personregister. Han har tidigare i sin näringsverksamhet ansökt om och erhållit licens för ett personalregister. Mot bakgrund av innehållet i det registret ansåg han inte att någon del av webbplatsen var ett register. Som tekniker ser han ett register som något som kräver en databas där man kan söka, bearbeta, sortera m.m. den information som finns i databasen. Exempel på register är kundregister och leverantörsregister. Internet består av information och är en envägskommunikation.

Den som tar del av informationen kan visserligen kopiera den till sin egen dator men inte ändra eller på annat sätt bearbeta vad som finns på webbsidan.

Tingsrätten gör följande bedömning.

En första fråga är, om det är datalagen eller personuppgiftslagen som skall tillämpas i målet. Enligt 5 § lagen om införande av brottsbalken skall ingen dömas för gärning, för vilken inte var stadgat straff när den begicks. I samma paragraf sägs att straff skall bestämmas efter den lag som gällde när gärningen företogs och att, om annan lag gäller när dom meddelas, den lagen skall tillämpas, om den leder till frihet från straff eller till lindrigare straff. Denna regel har ett undantag avseende gärningar som varit straffbelagda under viss tid på grund av då rådande särskilda förhållanden. Det undantaget är dock inte tillämpligt i målet.

Åtalet avser tiden februari - oktober 1997. Då gällde datalagen. I personuppgiftslagen sägs att den lagen träder i kraft den 24 oktober 1998 och att datalagen då upphör att gälla. Där sägs också att i fråga om behandling av personuppgifter som påbörjats före ikraftträdandet den äldre lagen skall tillämpas i stället för den nya till och med den 30 september 2001. De nu återgivna bestämmelserna i personuppgiftslagen innebär att det är datalagen som skall tillämpas vid bedömningen av åtalet, oavsett om personuppgiftslagen skulle leda till en mildare bedömning eller inte.

Det är utrett att Ramsbro har lagt ut personuppgifter på en webbplats på Internet efter vad som har beskrivits i tidigare avsnitt av domen. På webbplatsen fanns bl.a. en alfabetisk förteckning över ett flertal personer med möjlighet att genom en sökfunktion få fram mera detaljerade uppgifter om de olika personerna. Ramsbro har härigenom inrättat och fört ett personregister med hjälp av automatisk databehandling. I och med att personregistret har lagts ut på Internet är det inte fråga om ett register som inrättats eller förts uteslutande för personligt bruk. Bland personuppgifterna fanns både uppgifter om att någon misstänks för brott och sådana som utgör omdöme eller annan värderande upplysning om den registrerade. För att inrätta och föra ett personregister av det slag som nu angetts var man

enligt 2 § datalagen tvungen att ha tillstånd från Datainspektionen. Det hade inte Ramsbro. Regelbrottet har skett i vart fall av oaktsamhet. Han har vid dessa förhållanden överträtt straffbestämmelsen i 20 § första stycket 1 datalagen. Det kan tilläggas en ansökan om tillstånd sannolikt skulle ha lämnats utan bifall.

Uppgifterna i personregistret har, i och med att de lagts ut på Internet, kunnat läsas och lagras i utlandet. Enligt 11 § första stycket datalagen var man tvungen att ha medgivande från Datainspektionen för att lämna ut personuppgifter, om det fanns anledning att anta att de skulle användas för automatisk databehandling i någon stat som inte anslutit sig till Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter. Att tillhandahålla personuppgifter på ett sätt som gör att de enbart kan läsas i utlandet innebär enligt tingsrättens mening inte att de har gjorts tillgängliga för automatisk databehandling där. Men om Internet-användare utomlands kan lagra uppgifterna på elektronisk väg - med möjlighet att ytterligare bearbeta dem - är det enligt tingsrättens uppfattning fråga om göra dem tillgängliga för sådan behandling. Fråga är då om det under den med åtalet avsedda tiden fanns anledning att anta att uppgifterna skulle komma att behandlas på detta sätt. Som webbplatsens avsändare angavs Stiftelsen Mot Nordbanken, samtidigt som det på framträdande plats på webbplatsen lämnades negativa uppgifter om denna bank. Uppgifter av detta slag är typiskt sett av beskaffenhet att väcka intresse hos personer med anknytning till eller intresse för bankvärlden. Det berättigar till antagandet att uppgifterna skulle komma att lagras av Internet-användare utomlands. Till de stater som vid den med åtalet avsedda tiden stod utanför den aktuella konventionen hör inte bara utomeuropeiska länder, t.ex. USA och Japan, utan också flera länder i Europa, t.ex. Schweiz och Liechtenstein. Det som nu sagts leder till slutsatsen att Ramsbro har åsidosatt kravet på medgivande för utlandsutlämning. Åsidosättandet har skett i vart fall av oaktsamhet. Han har genom sitt förfarande överträtt straffbestämmelsen i 20 § första stycket 3 datalagen. I sammanhanget kan tilläggas att han, om han hade ansökt om medgivande, med största sannolikhet inte hade fått det.

Naturligtvis har tingsrätten vid den bedömning som nu har gjorts beaktat de regler om fri- och rättigheter som finns i våra grundlagar och Europeiska konventionen om skydd för de

mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Tingsrätten har med andra ord inte godtagit Ramsbros invändningar om att regler om yttrandefrihet skulle föranleda en annan tolkning av datalagens bestämmelser än den som nu gjorts eller att dessa bestämmelser skulle stå i uppenbar strid mot någon bestämmelse i grundlag och därför åsidosättas.

Ramsbro skall dömas till ett bötesstraff.

Ramsbros försvarare, Percy Bratt, har begärt ersättning av allmänna medel för bl.a. 65 timmars arbete. Målets omfattning och beskaffenhet har enligt tingsrättens mening inte motiverat större arbetsinsats än 35 timmar. Bratts ersättning anpassas till det.

Ramsbro skall ersätta staten en del av kostnaden för försvararen. Med hänsyn till att det rör sig om inte alltför allvarlig brottslighet, bör det belopp han skall betala jämkas till ungefär en tredjedel av vad som följer av huvudregeln om betalningsskyldighet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga Dv 400.

Överklagandet, ställt till Svea hovrätt, skall ha inkommit till tingsrätten senast 1999-05-05.

Bo Blomquist